

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/234/2018
Identifikačné číslo spisu: 8715206890
Dátum vydania rozhodnutia: 16.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8715206890.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu WM Consulting & Communication, s.r.o., so sídlom v Piešťanoch, Žilinská cesta 130, IČO: 34 127 798, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Roman Kvasnica a partneri s.r.o., so sídlom, v Piešťanoch, Žilinská cesta 130, IČO: 36 866 598, proti žalovaným 1/ L., bývajúcemu vo W., 2/ W., bývajúcej vo W., prechodne bývajúcej v Q. zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, o zaplatenie 643,63 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 7 C 285/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 5. apríla 2018, sp. zn. 3 Co 158/2017, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaná 2/ má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) platobným rozkazom z 26. augusta 2015, č. k. 7 C 285/2015-28 uložil žalovaným 1/, 2/, aby do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu spoločne a nerozdielne zaplatili žalobcovi sumu 1 280,65 eur, s 12,35 % úrokom z úveru ročne zo sumy 891,01 eura od 26. septembra 2014 do zaplatenia, s 8 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 891,01 eura od 26. septembra 2014 do zaplatenia, nahradili trovy konania, alebo aby v tej istej lehote podali odpor s odôvodnením vo veci samej. Keďže žalovaná 2/ podala v stanovenej lehote odpor (č. l. 33), platobný rozkaz sa tak nestal právoplatným a nemal účinky právoplatného rozsudku, platobný rozkaz sa zrušil a súd nariadil vo veci pojednávanie. Následne súd prvej inštancie rozsudkom z 12. februára 2016 č. k. 7 C 285/2015-96 návrh žalobcu zamietol. V dôsledku odvolania podaného žalobcom len vo vzťahu k žalovanému 1/ vec prejednal Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) a uznesením zo 7. marca 2017 č. k. 3 Co 261/2016-118 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanému 1/ a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vo vzťahu k žalovanej 2/ sa stal rozsudok právoplatným. Svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplýva, že postupca (Slovenská sporiteľňa, a.s.) neukončil záväzkovo-právny vzťah uzatvorený medzi postupcom na jednej strane a žalovanými 1/, 2/ na strane druhej, nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, zmluva nebola vypovedaná a taktiež nedošlo k odstúpeniu od zmluvy. Za

chybu súdu prvej inštancie považoval to, že prednostne v konaní neskúmal, či je daná aktívna legitimácia žalobcu na podanie žaloby.

2. Okresný súd Poprad rozsudkom z 28. apríla 2017, č. k. 7 C 285/2015-142 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca dožadoval pôvodne voči žalovaným 1/, 2/, vydania rozsudku, ktorým by im súd uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť sumu 1 280,65 eur s 12,35 % ročným úrokom zo sumy 891,01 eur od 26. septembra 2014 do zaplatenia, 8 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 891,01 eur od 26. septembra 2014 do zaplatenia, ako aj uhradiť trovy konania. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v intenciách právneho názoru odvolacieho súdu, z ktorého mal za to, že postupca, teda právny predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a.s.) neukončil záväzkový právny vzťah uzatvorený medzi ním a žalovanými 1/, 2/, nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, zmluva nebola vypovedaná a taktiež nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, preto poukazujúc na ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (ďalej len „ZoB“) nie je postúpenie pohľadávky platné a žalobu zamietol.

3. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove rozsudkom z 5. apríla 2018, sp. zn. 3 Co 158/2017, napadnuté rozhodnutie potvrdil. Odvolací súd, preskúmaním napadnutého rozsudku a celého spisového materiálu s vyhodnotením toho, čo uviedli strany sporu v odvolacom konaní, konštatoval, že súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým záverom a na ich základe následne vyvodil správne právne závery, a preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku, /ďalej len „CSP“/).

4. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. d/ CSP, kedy sa v tej istej veci už právoplatne rozhodlo (res iudicata), ako aj z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, keď súdy nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V súvislosti s prvým dovolacím dôvodom, ktorý dovolateľ namieta, a síce ustanovenie § 420 písm. d/ CSP, vo svojom dovolaní uvádza, že už existuje právoplatné rozhodnutie voči žalovanému 1/ v tej istej veci a ním je platobný rozkaz súdu prvej inštancie z 26. augusta 2015, č. k. 7 C 285/2015-28. Existenciu prekážky res iudicata vyvodzoval najmä z ustanovení (platných v čase vydania platobného rozkazu) § 511 ods. 1, § 174 ods. 1, § 174 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ako aj z ustanovení § 268 písm. a/, § 267 ods. 3, § 76 CSP. Uviedol, že dňa 20. mája 2008 uzatvorili žalovaní 1/, 2/ so Slovenskou sporiteľňou, a.s. (právny predchodca žalobcu) zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. Dôsledkom tejto zmluvy bol vznik pasívnej solidarity na strane žalovaných 1/, 2/. Ďalej uviedol, že dňa 26. augusta 2015 bol súdom prvej inštancie vydaný platobný rozkaz, č. k. 7 C 285/2015-28, proti ktorému podala žalovaná 2/ odpor a žalovaný 1/ odpor nepodal. Podľa dovolateľa v dôsledku tohto malo byť procesným dôsledkom pre žalovanú 2/ zrušenie platobného rozkazu (čo nenamieta, nakoľko bol zrušený) a vo vzťahu k žalovanému 1/ mala nastať právoplatnosť a vykonateľnosť platobného rozkazu, nakoľko odpor nepodal a ide o samostatné procesné spoločenstvo, v ktorom podanie odporu jedného zo žalovaných nespôsobuje zrušenie platobného rozkazu pre všetkých žalovaných. Tvrdí, že ide o inštitút pasívnej solidarity hmotného práva, ktorý posilňuje pozíciu veriteľa tak, že ten môže vymáhať splnenie povinnosti od ktoréhokoľvek dlžníka, a to v celom rozsahu, a teda až pri splatení celého tohto dlhu od ktoréhokoľvek dlžníka môže zaniknúť dlh pre všetkých dlžníkov. Mal za to, že súd prvej inštancie mal na danú vec aplikovať ustanovenie § 174 ods. 2 veta druhá OSP (ustanovenie účinné v čase vydania platobného rozkazu). Pri druhom dovolacom dôvode, ustanovenie § 420 písm. f/ CSP, uviedol dva nesprávne procesné postupy súdu, ktoré znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V prvom prípade ide o nesprávny právny záver, že súd prvej inštancie odôvodnil zamietnutie žaloby tým, že Slovenská sporiteľňa, a.s. (právny predchodca dovolateľa/žalobcu) neukončila záväzkovo-právny vzťah so žalovanými 1/, 2/, nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, zmluva nebola vypovedaná a taktiež nedošlo k odstúpeniu od zmluvy a preto podľa § 92 ods. 8 ZoB nie je postúpenie platné, a na základe toho súd dospel k záveru o nedostatku aktívnej legitimácie žalobcu (dovolateľa). Dovolateľ uviedol, že odvolací súd nesprávne posúdil výzvu z 21. decembra 2009 a v rozpore s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. októbra 2010 sp. zn. 3 Cdo 128/2010. Podľa dovolateľa z obsahu predmetnej

výzvy (č. l. 138) jednoznačne vyplýva, že touto výzvou bol žalovaný vyzvaný na zaplatenie časti omeškanej pohľadávky, a naopak že z nej nevyplýva, že by ňou bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru. Ďalej uviedol, že právny predchodca žalobcu pred postúpením pohľadávky nepristúpil k ukončeniu zmluvného vzťahu vyhlásením predčasnej splatnosti úveru ani odstúpením od zmluvy, pretože úver už splatný bol. Predmetná pohľadávka v čase postúpenia bola splatnou, pričom omeškanie žalovaného trvalo viac ako 90 dní, a to napriek písomnej výzve žalovanému na plnenie. Ako druhý nesprávny procesný postup v súvislosti s ustanovením § 420 písm. f/ CSP dovolateľ uviedol nasledovné. Došlo k porušeniu zásady sporných a nesporných skutkových tvrdení, pretože súd nevychádzal z nesporného skutkového tvrdenia o doručení výzvy zo dňa 21. decembra 2009. Neurčil, ktoré tvrdenia sú sporné, ktoré nesporné, resp. ktoré dôkazy vykoná a ktoré nie. Na základe takého postupu sa dovolateľ domnieval, že splnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 ZoB preukázal výzvou z 21. decembra 2009.

5. Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení uviedol, že si je vedomý finančných záväzkov a preto požiadal súd o splácanie dlhu v mesačných splátkach, pre jeho nepriaznivý finančný stav.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či tento mimoriadny opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

7. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

9. Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov civilného procesu osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania ako riadneho opravného prostriedku, ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, ide v prípade dovolania o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Právna úprava vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť a mimoriadnosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inšinciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 109/2018, 1 Cdo 111/2018, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inšancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

11. V danom prípade žalobca uplatnil dovolací dôvod § 420 písm. d/ a f/ CSP. Dovolacím dôvodom v zmysle ustanovenia § 420 písm. d/ CSP je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej, alebo rozhodnutie ktorým sa konanie končí, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (prekážka res iudicata). Žalobca vo svojom dovolaní uviedol, že existuje prekážka veci rozhodnutej, nakoľko v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo a to platobným rozkazom Okresného súdu Poprad z

26. augusta 2015, č. k. 7 C 285/2015-28. V súvislosti s tým namietal, že odpor bol podaný len zo strany žalovanej 2/, a preto vo vzťahu k žalovanému 1/ mal platobný rozkaz nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť nakoľko v danom prípade ide o samostatné procesné spoločenstvo, pri ktorom podanie odporu jedným zo žalovaných nespôsobí zrušenie platobného rozkazu pre všetkých žalovaných.

12. Prekážka rozsúdenej veci (*res iudicata*) patrí k procesným podmienkam a jej existencia vedie v každom štádiu konania bez ďalšieho k jeho zastaveniu. Táto prekážka nastáva vtedy, ak má byť v novom konaní prejednaná tá istá vec, o ktorej už bolo prv právoplatne rozhodnuté. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Z hľadiska totožnosti osôb nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne (a tiež inak).

13. V danom prípade z hľadiska posúdenia opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii prekážky veci právoplatne rozsúdenej (*res iudicata*) bolo významné to, že v čase uzatvárania zmluvy o splátkovom úvere boli žalovaní 1/, 2/ manželmi, čo vyplýva z obsahového spisového materiálu. V čase vydania platobného rozkazu dňa 26. augusta 2015 č. k. 7 C 285/2015-28, išlo o pohľadávku 1 280,65 eur s príslušenstvom, ktorá spadá do nevyporiadaného bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Vychádzajúc z uvedeného odpor podaný jedným dlžníkom, ktorý je spoluvlastníkom k nevyporiadanému bezpodielovému spoluvlastníctvu manželov, má dopad aj na druhého z bývalých manželov. Ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ktoré boli v čase rozhodovania predmetnej veci platné) boli v tomto smere správne aplikované, dovolací súd uvádza najmä § 174 ods. 2 veta prvá OSP, nakoľko v danom prípade ide o nerozlučné a nútené procesné spoločenstvo na strane žalovaných 1/, 2/. Vzhľadom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že v predmetnom spore prekážka veci právoplatne rozhodnutej nejestvuje, nakoľko odpor, ktorý podala žalovaná 2/, ako bývala manželka žalovaného 1/, sa vzťahoval aj na žalovaného 1/, a preto dňom podania takéhoto odporu bol platobný rozkaz zrušený a súd prvej inštancie nariadil vo veci pojednávanie. Preto nemôžeme hovoriť o dvoch popri sebe existujúcich a totožných právoplatných rozhodnutiach, a teda nemôžeme hovoriť ani o prekážke *res iudicata*, ktorú dovolateľ namietal dovolacím dôvodom § 420 písm. d/ CSP.

14. Ďalší dovolací dôvod, ktorý žalobca vo svojom dovolaní uplatnil bol § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ uviedol dva momenty, na základe ktorých usúdil, že mu boli odňaté práva na spravodlivý proces. Ako prvé v rámci ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietal, že súdy na základe spisového materiálu, ako aj (najmä) z výzvy (ktorá je vyššie už niekoľkokrát spomínaná) prišli k záveru o tom že postúpenie pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a.s.) na žalobcu je neplatné, a na základe toho dospeli k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu na podanie žaloby. Dovolateľ teda namietal, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym právnym záverom. K uvedenému Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva nasledovné.

15. Zo spisu je evidentné, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola dňa 20. mája 2008 uzavretá zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovaným 1/, 2/ poskytnutý úver vo výške 50 000 Sk (1 659,70 eur). Konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na deň 20. mája 2013. Taktiež je nesporné, ako na základe spisu tak i (a najmä) podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (s účinnosťou v čase uzatvorenia zmluvy), že predmetná zmluva je zmluvou

spotrebiteľskou. Dňa 25. septembra 2014 bola podpísaná zmluva o postúpení, medzi právnym predchodcom žalobcu a žalobcom. Na základe už zistených skutočností je zrejmé, že žalobca nijakým spôsobom nepreukázal súdu, že by boli žalovaní 1/, 2/ nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti ich peňažného záväzku. Z výzvy zo dňa 21. decembra 2009 (č. l. 138 spisu) vyplýva, že právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného 1/, aby uhradil dlžnú sumu vo výške 156,96 eur do 10 dní od doručenia výzvy, čo znamená, že nejde o oznámenie o zosplatnení celého dlhu. Uvedené v predmetnej výzve bolo i to, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy v stanovenej lehote, Slovenská sporiteľňa, a.s. (právny predchodca žalobcu) pristúpi k zvereniu vymáhania predmetnej pohľadávky do mandátnej správy tretej osoby. Aj na základe už uvedeného je potrebné skonštatovať, že je absolútne nemysliteľné a nelogické a v konečnom dôsledku aj priečiace sa ZoB, ak by banky postupovali „živé úvery“ na akýkoľvek iný subjekt, ktorý nespadá v zmysle ZoB pod dohľad Národnej banky slovenskej. Na podporu tvrdenia dovolacieho súdu je vhodné podporné spomenúť ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB a nevyhnutné podčiarknuť, že opäť odvolací súd vo svojom rozhodnutí správne právne vyhodnotil to, čo žalobca v tomto smere namietal. Žalobca totiž riadne nepreukázal také dôkazy, ktoré by svedčili o pravde jeho tvrdeniach, práve naopak, žalobca nezvládol toto dôkazné bremeno, a to viedlo k záverom o nedostatku jeho aktívnej vecnej legitímácie, a k tomu, že postúpenie záväzku nebolo platné, z čoho vyplýva, že žalobca nemôže mať dostatok aktívnej vecnej legitímácie.

16. Ako druhé v rámci ustanovenia § 420 písm. f/ CSP dovolateľ namietal nesprávny procesný postup ako odvolacieho súdu, tak i súdu prvej inštancie, pretože došlo k porušeniu zásady sporných a nesporných skutkových tvrdení, nakoľko súdy nevychádzali z nesporného skutkového tvrdenia o doručení výzvy z 21. decembra 2009, a teda sa riadne nevysporiadali so všetkými podstatnými skutočnosťami. K dovolateľom namietanému, sa Najvyšší súd vyjadruje nasledovne.

17. Pokiaľ podľa obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z toho, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený prípadne arbitrárny alebo, že odôvodnenia rozhodnutí oboch inštancií sú nepreskúmateľné, zmätočné, nesprávne, či nepostačujúce, dovolací súd uvádza nasledovné.

18. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola ale už dávnejšou judikatúrou najvyššieho súdu považovaná za inú procesnú vadu než je zmätočnosť, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (porovnaj R 111/1998). K uvedenej námietke nepreskúmateľnosti a nedostatku v odôvodnení rozhodnutí súdov nižšej inštancie, dovolací súd odkazuje na stanovisko, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku dňa 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Od tohto stanoviska dovolací súd aj za účinnosti CSP (§ 420 písm. f/) nevidí dôvod sa odkloniť.

19. Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie ako výnimky druhej vety stanoviska R 2/2016. Je potrebné prisvedčiť základnej argumentácii dovolateľa, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. O porušenie tohto práva žalobcu ale v preskúmvanej veci nejde.

20. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladáť vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP, a to napríklad vtedy, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blíži k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných vád

alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, sťažnosť č. 52854/99, rozsudok z 24. júla 2003) a napravenia „vád najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, sťažnosť č. 8262/02, rozsudok z 23. júla 2009).

21. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) vo svojom uznesení z 23. júna 2004, sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvej inštancie (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII). Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany sporu na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 191/2013). Vo svetle týchto rozhodnutí aj Najvyšší súd Slovenskej republiky zastáva názor, že nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzované s ohľadom na okolnosti každého prípadu.

22. Z hľadiska práv strán na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“). Z ustálenej judikatúry ESLP vyplýva, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, (napríklad rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I), podľa ktorej rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci (napr. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higgins a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I), tiež Van de Hurk v. Holandsko, sťažnosť č. 16034/90, rozsudok z 19. apríla 1994, Ruiz Torija c. Španielsko, sťažnosť č. 18390/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303- A, s.12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko, sťažnosť č. 18064/91, rozsudok z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B.

23. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

24. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 1 Cdo 109/2018, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo

201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu.

25. Dovoláním napadnutý rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval súd prvej inštancie ako aj odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení takým spôsobom, že s nimi v celosti súhlasil a úplne sa s nimi stotožnil. Taktiež treba mať na pamäti tiež to, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú kompletizujúcu jednotu. Rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Súdmi nižších inštancií sa riadne vysporiadali so všetkými podstatnými skutočnosťami. Nedôvodná je preto argumentácia žalobcu, podľa ktorej sú rozhodnutia nižších inštancií nedostatočne odôvodnené, prípadne nepreskúmateľné či zmätočné a že by súdy porušili zásadu sporných a nesporných skutkových tvrdení. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, alebo nehodnotil dôkazy podľa jeho predstáv.

26. Pokiaľ dovolateľ namietal správnosť a nedostatok skutkových zistení súdov ako výsledok hodnotenia dôkazov a z nich vyplývajúci skutkový záver, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov, dovolací súd uvádza, že nesprávne zistenie skutkového stavu nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP a nie je ani relevantným dovolacím dôvodom, nakoľko nepredstavuje dôvod znemožňujúci realizáciu procesných práv strany konania (porovnaj judikáty R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

27. Obdobne ani za účinnosti CSP nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017).

28. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutia oboch súdov a ich odôvodnenia ako celok nie sú zjavne arbitrárne, nepreskúmateľné v takom rozsahu a do takej miery, že by súdy nesprávnym procesným postupom znemožnili dovolateľovi, aby uskutočňovala jemu patriace procesné práva, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že by rozhodnutia boli zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné či už s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd alebo s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, alebo v rozpore s ustanovením o odôvodňovaní rozhodnutí § 220 CSP tak, ako to má na mysli § 420 písm. f/ CSP.

29. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c/ CSP bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

30. V dovolacom konaní súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.